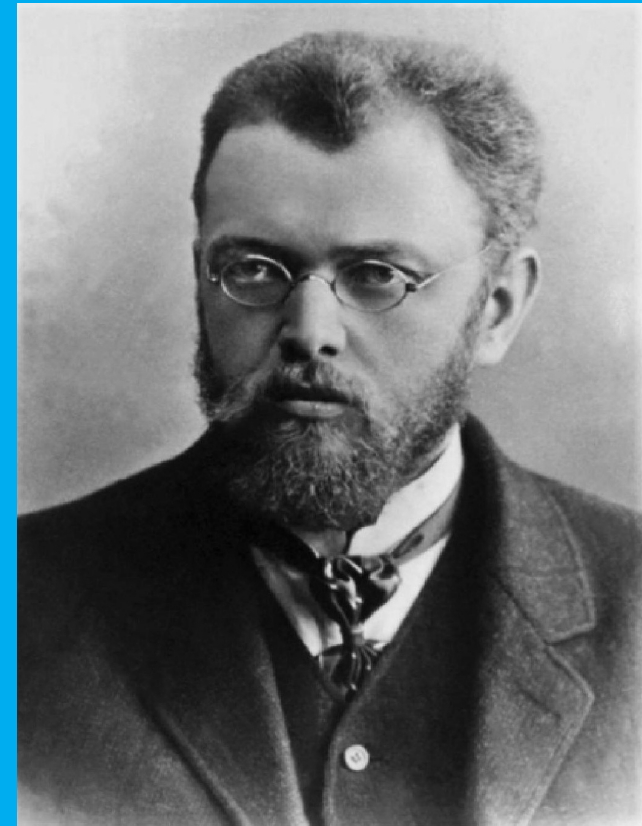

ФІЛОСОФІЯ РЕЛІГІЇ ТА МЕДИЦИНИ В ПОСТСЕКУЛЯРНУ ДОБУ

збірник матеріалів
VI Міжнародної науково-практичної конференції

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ
Кафедра філософії, біоетики та історії медицини
ВІДДІЛЕННЯ РЕЛІГІЄЗНАВСТВА ІНСТИТУТУ ФІЛОСОФІЇ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА МЕДИЧНОЇ ЕТИКИ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ КОМЕНСЬКОГО В БРАТИСЛАВІ (Словаччина)
ЦЕНТР РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ "HUMANUS" (Болгарія)
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Кафедра релігієзнавства

ФІЛОСОФІЯ РЕЛІГІЇ ТА МЕДИЦИНИ В ПОСТСЕКУЛЯРНУ ДОБУ

матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої пам'яті свт. Луки (В. Ф. Войно-Ясенецького)

11 – 12 червня 2024 р.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ
Кафедра філософії, біоетики та історії медицини
ВІДДІЛЕННЯ РЕЛІГІЗНАВСТВА ІНСТИТУТУ ФІЛОСОФІЇ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА МЕДИЧНОЇ ЕТИКИ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ КОМЕНСЬКОГО В БРАТИСЛАВІ (Словаччина)
ЦЕНТР РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ "HUMANUS" (Болгарія)
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Кафедра релігієзнавства

ФІЛОСОФІЯ РЕЛІГІЇ ТА МЕДИЦИНИ В ПОСТСЕКУЛЯРНУ ДОБУ

матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої пам'яті свт. Луки (В. Ф. Войно-Ясенецького)

11 – 12 червня 2024 р.

Київ – 2024

Секція III.
**ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ ПІДХОДІВ
ФІЛОСОФІЇ, РЕЛІГІЇ ТА МЕДИЦИНИ**

Білозор Д. В.
НМУ імені О. О. Богомольця,
belozordima@gmail.com

РУХ ШІСТДЕСЯТНИКІВ В КИЇВСЬКОМУ МЕДИЧНОМУ ІНСТИТУТІ

“Одним” з нерозкритих питань історії Національного медичного університету О. О. Богомольця є тема руху “шістдесятників” в нашому закладі. Хрущовська відлига не змогла пройти непомітно повз студентську молодь. Найзавзятіші і найсміливіші студенти-медики так чи інакше приймали участь в суспільно-політичних процесах, що відбувались у радянському післявоєнному соціумі. В цій доповіді розкажемо про двох найяскравіших представників руху “шістдесятників” серед студентської молоді Миколу Григоровича Плахотнюка та Ярослава Богдановича Геврича.

Обидва студенти поступили в наш університет у 1960 році. Молоді люди вже на момент вступу були сформовані як особистості. Микола Плахотнюк 1936 року народження з розкуркуленої родини Київщини вже встиг закінчити медичне училище і попрацювати фельдшером на селі. Плахотнюк відразу проявив організаторські здібності. Будучи студентом лікувального факультету працював комсоргом групи і відповідав за сектор культури у факультетському профбюро [1].

Ярослав Геврич народився я 28 листопада 1937 року в селі Остап'є Тернопільської області, в сім'ї греко-католицького священика. Родина зазнала репресивного тиску через небажання батька зректися віри та перейти до московського патріархату. Батько був арештований. Після закінчення середньої школи в 1954 році я поступив у Станіславівське (тепер Івано-Франківське) технічне училище, де здобув середню технічну освіту за спеціальністю механік по ремонту й експлуатації будівельних машин і влаштувався на роботу в гаражі Косівського ліспромгоспу. У 1957 році був мобілізований і відбував трирічну військову повинність. Поступивши на стоматологічний факультет стає співорганізатором капели бандуристів інституту, починає приймати активну участь у роботі Клубу творчої молоді міста Києва, організовує студентські колядки. [2].

Починали студенти з невинного колядування на різдвяні свята. Ярослав Геврич пригадує: “Пішли до професорів Коломийченків. Там ми застали дві жінки – очевидно, його жінка і ще хтось. Ми їм заколядували, а ті жінки заплакали. Кажуть: «Боже, Боже, коли то було, щоб ми могли слухати коляду». Потім професор каже: «Зайдіть до мого брата, навпроти». Не знаю ім'я його, він був професор кафедри ЛОР. Він сам не чув добре, то надів свій апарат, слухав, а потім витягнув сто карбованців і дав нам. Він мав по-тому неприємність. КГБ згадував мені оті гроші” [2].

У 1963 Плахотнюк читає в газеті про Клуб творчої молоді (КТМ)

“Сучасник” і відразу починає приймати активну участь у його діяльності. Клуб організовує літературні та музичні вечори, художні виставки, створює студентський міжвузівський фольклорно-етнографічний гурток і виїзний хор “Жайворонок”, закладає традицію Шевченківських читань 22 травня біля пам'ятника Т. Шевченку. У Клубі часто бували І. Світличний, Є. Сверстюк, В. Чорновіл, А. Горська та ін.

Улітку 1963 Плахотнюк напише листа до Міністерства вищої освіти УРСР, у якому запропонує викладання українською мовою, бо в інституті навчаються переважно україномовні студенти. Лист буде переслано ректорові Братусю, який загасить конфліктну ситуацію [1].

В тому ж 1963 році буде організовано творчий вечір в інститутському студентському клубі за участю Симоненка, Вінграновського та Коротича. У грудні 1963 Симоненка не стане і Микола Плахотнюк організує в медінституті вечір пам'яті поета. Це відбудеться 22 грудня 1963 року на дев'ятий день по смерті Василя Симоненка. За цей вечір Плахотнюк отримає догану, але буде вважати цей день першим проявом своєї громадської зрілості.

Ярослав Геврич тим часом потрапляє в коловорот подій сам не очікувавши такого розвитку власної історії. На літніх канікулах 1964 року студенти ідуть в похід Карпатами. Ціллю похода оберають легендарне озеро Лебедин над селом Шешори. У селі Ярослав Геврич знайомиться з сільським головою Володимиром Михайлюком, який розповідає студенту про зруйнований пам'ятник Шевченку за часів Другої світової і про ідею відновити монумент до 150 річчя поета. Геврич загоряється такою ідеєю і повернувшись до Києва іде до Івана Макаровича Гончара з такою пропозицією. Гончар не відмовляє, більше того кличе на допомогу архітектора Григорія Ковбасу і разом роблять солідний проект. Косівська районна рада пропускає проект, побачивши підписи заслужених художників і не пересвідчившись у наявності будь яких печаток. Відкриття пам'ятника в селі викликало ажіотаж. До села відмінили транспорт, міліція почала розвертати автобуси, але люди йшли пішки. На відкритті виступив Чорновіл. Гомін про відкриття пам'ятника дійшов до “ворожих” радіостанцій. Студент Геврич був знятий з рейсового автобусу працівниками КДБ. Слідство тривало 7 місяців. Ярославу Богдановичу дали 5 років.

Михайло Плахотнюк відніс Гевричу передачу в тюрму, знайшов йому адвоката, домігся, щоб свідчити в суді. Але, зайшовши до зали суду над Гевричем і побачивши тільки суддю, засідателів, прокурора, адвоката, підсудного і охорону, він відмовився давати покази в незаконно закритому суді і звернувся тільки зі словами підтримки до підсудного. Згодом саме це заступництво за Геврича в Дніпропетровській спецпсихлікарні (СПБ) було описано як початок хвороби Михайла Плахотнюка [1].

По закінченню інституту в 1966 році Плахотнюк працює в тубшпиталі у Пуці-Водиці та в туб.санаторії в Димері. Паралельно з роботою веде активну громадську діяльність. Прийме участь у відомому мітингу 22 травня 1967 року в річницю перепоховання Тараса Шевченка, підтримує стосунки з дисидентами. У 1969 році Микола Плахотнюк потрапляє на допити по справі поета Сокульського. Після цих подій Михайла Григоровича просять

звільнитись з кафедри невропатології Київського медінституту, куди він тільки влаштувався на роботу. Хоча парторг кафедри сказав, що стараннішого співробітника вони не мали принаймні останні 10 років. Плахотнюк відмовився і його звільнили “за скороченням штатів” [1].

У 1972 році Михайло Плахатнюк був заарештований. В московському інституті Сербського Михайлу Плахатнюку був поставлений діагноз “шизофренія з манією переслідування”. Київський обласний суд відправляє Плахотнюка в спецлікарню. В спецлікарнях він проведе 9 років з 1972 по 1981 рік. Це будуть Дніпропетровська, Казанська, Черкаська спецлікарні. Пробув на свободі Плахотнюк буквально 2 місяці і знову арешт і “хімія” з 1982 по 1984 рік.

При цьому Микола Плахотнюк не забуває професію. Працює 2 роки фтізіатром в Луганському тубдиспансері відразу по звільненню, потім в Черкаському тубдиспансері, а з 1989 року в Київському [1].

Доля студента Геврича склалась трохи легше. У 1968 році він звільниться з тюрми. Геврич зробить спробу відновитись у Київському медінституті. Але декан Данилевський та парторг Кисельова не захотіли слухати. Остання навіть налетіла з образами на бувшого студента. Неочікувано руку допомоги протягнув ректор Мілько. Допоміг з переводом до Смоленського медінституту, де Ярослав Богданович отримав диплом стоматолога у 1970 році [2].

В подальшому працював та вів активну громадську діяльність у Турківському районі. Спочатку працював по селах, а потім зі своєю дружиною в Турківській районній лікарні.

З початком перебудови обидва герої розпочинають активну політичну роботу. Плахотнюк стає головою правління громадської організації “Музей шістдесятництва”, а згодом і директором цього закладу.

Михайло Геврич організував товариство Шевченка, потім був серед засновників Руху і Меморіалу. В цих організаціях був заступником голови. Обирався районним та обласним депутатом від Руху.

Плахотнюк і Геврич отримали визнання і славу і на державному рівні, нагороджені державними орденами і медалями.

Пам'ять про сміливих студентів “шістдесятників” має залишатись серед сучасної молоді як символ боротьби та непокірного молодого бунтарства.

Література:

1. Плахотнюк Микола Григорович. Віртуальний музей шістдесятництва. – URL <https://museum.khpg.org/1113935930> (дата звернення: 13.02.2024).
2. Геврич Ярослав Богданович. Віртуальний музей шістдесятництва. – URL <https://museum.khpg.org/1257672618> (дата звернення: 13.02.2024).
3. Зірка шістдесятників. – URL <https://umoloda.kyiv.ua/number/2614/265/91959> (дата звернення: 13.02.2024).